

Nr 353.

Av herrar **Lodenus** och **Franzon**, *angående obligatorisk kontroll av elektriska mätare.*

Det kan knappast råda delade meningar om att köparen av elektrisk energi liksom köparen av andra varor bör vara tillförsäkrad rätten att vederbörande mätinstrument skall visa rätt med den största grad av noggrannhet man av praktiska skäl kan uppnå. En köpare av elektrisk energi borde alltså kunna kräva att energimätaren uppfyller de fordringar som anges i förslaget till de svenska mätarnormerna, SEN 32. Köparen av en energimätare i Sverige bör likaledes erhålla statlig garanti för att mätaren uppfyller sagda normer.

De enskilda förbrukarna i städerna, som köper den elektriska energien från kommunala elverk, kan i regel räkna med att mätarna genom elverkens försorg är underkastade en mycket noggrann kontroll, trots att förbrukningen per mätare är mycket låg i jämförelse med den på landsbygden. På landsbygden köpes den elektriska energien antingen en gros genom elektriska distributionsföreningar eller i detalj av den enskilde förbrukaren.

Såväl föreningarna som den enskilde förbrukaren brukar i regel genom kontraktbestämmelser eller reglementen äga rätt att fordra att mätarna underkastas kontroll. Visar sig mätaren vid en sådan kontroll vara felfri, får dock abonnenten betala kontrollen.

Sedan standardtarifferna numera kommit till stor användning på landsbygden utgöres mätarna nästan uteslutande av 3-fasmätare med 0-ledning. Fel å sådana mätare är mycket svårare att upptäcka än på andra mätare. Ett eller två mätsystem kan vara ur funktion hos en 3-fasmätare, varvid mätaren endast registrerar vad två resp. ett mätsystem mäter. Mätfelet blir sålunda 33 resp. 67 %. Härtill kommer att mätarna på landsbygden ofta skadas genom åska. För en rättvis fördelning av strömkostnaderna inom t. ex. en distributionsförening är riktiga mätare en nödvändig förutsättning. I annat fall kan även distributionsföreningarna lida ekonomiska förluster.

I konsekvens med bestämmelserna i kungl. förordningen om mått och vikt bör kostnaden för kontrollen alltid belasta leverantören. Med ledning av erfarenheterna från elverkens mätarkontroll borde mätarna kontrolleras minst en gång vart tionde år.

År 1939 avstyrkte Svenska elverksföreningen en i riksdagen väckt motion (I: 185 och II: 351) om obligatorisk mätarkontroll. Då elverksföreningens

medlemmar huvudsakligen består av kommunala elverk och större kraftverk, vilka redan har en tillfredsställande kontroll ordnad, kunde man icke förvänta att föreningen skulle tillstyrka en obligatorisk kontroll.

Alla köpare av elkraft bör emellertid i enlighet med vad som ovan anförts kunna göra anspråk på tillfredsställande kontroll av elmätningen. Det torde därför finnas anledning för riksdagen att ånyo taga under övervägande införandet av föreskrifter för obligatorisk mätarkontroll, förslagsvis i enlighet med följande riktlinjer.

1. Endast mätare som uppfyller de i normerna SEN 32 angivna fordringarna får användas för uppmätning av elström till försäljning.

2. Alla elmätare, vars uppmätta värden ligger till grund för debitering av elström skall kontrolleras minst en gång vart tionde år.

3. Den tillåtna felprocenten hos en elmätare får ej överstiga de värden som anges i Sveriges standardiseringskommissions förslag till normer med beteckningen SEN 32.

4. Kontrollen skall utföras av ett lämpligt antal auktoriserade justerare med för sådan kontroll godkänd utrustning.

5. Justerarnas utrustning skall i lämplig omfattning kontrolleras av statens provningsanstalt en gång vart tredje år.

Med anledning av vad som sålunda anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till förordning om obligatorisk kontroll av elmätare i huvudsaklig överensstämmelse med här ovan angivna riktlinjer.

Stockholm den 27 januari 1953.

Gunnar Lodenius.

L. Franzon.
